

SŁOWEM WSTĘPU

Oddajemy do Państwa rąk kolejny tom, monografię upowszechniającą i popularyzującą szeroko rozumiane dzieje kobiet. Teksty naukowe zamieszczone w opracowaniu zawierają kwestie dotyczące w szczególności życia kobiet polskich oraz w mniejszym stopniu pochodzących z innych krajów (przykładem Dania, Turcja, Serbia). Niniejsza monografia jest pokłosiem kolejnej debaty naukowej organizowanej przez Instytut Studiów Kobietych we współpracy z Katedrą Historii Kobiety i Pracownią Historii Kobiety Uniwersytetu w Białymstoku. Konferencja organizowana w październiku 2023 r. w Białowieży była okazją do zaprezentowania różnorodnych wątków dotyczących kwestii kobiecej, prezentowanych i dyskutowanych w środowisku badaczy nauk humanistycznych i społecznych. Debata o charakterze interdyscyplinarnym pozwoliła na spojrzenie na tematykę kobiecą z różnych perspektyw metodologicznych, pojęciowych, źródłowych, materiałowych. W dyskusji konferencyjnej położono akcenty na różnorodne wątki, przedstawiając wachlarz postaci kobiet związanych z szeroko rozumianą kulturą, edukacją, nauką, działalnością społeczną, zawodową, życiem publicznym, polityką, prawem.

Na zawartość niniejszego tomu pokonferencyjnego, będącego pokłosiem ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „Kobiety – kultura – prawo – życie publiczne” składa się ponad 20 artykułów naukowych, ujętych w trzech wyodrębnionych grupach tematycznych:

- kobiety i kultura, edukacja, nauka,
- kobiety i życie społeczne, ruchy kobiece, polityka,
- kobiety i kwestie prawne.

W części I dotyczącej udziału kobiet w obszarach kultury, edukacji, nauki zamieszczono teksty z wykorzystaniem ujęcia biograficznego (to jest dotyczące wątków z życia Lucyny Ćwierczakiewiczówny; obrazów

z życia artystki Heleny Modrzejewskiej, wizerunku artystek z okresu międzywojnia, życia twórczego Zofii Daszyńskiej-Golińskiej, działalności pionierki badań regionalnych Emilii Sukertowej-Biedrawiny, uczonej Agaty Mirek, obrończyni słowa i poetki Krystyny Bednarczyk). Pozostałe teksty przedstawiają obszary z zakresu edukacji kobiet, edukacji o kobietach, ich aktywności naukowej, miejsca w kulturze polskiej i europejskiej.

W części II prezentowanej monografii omówiono wątki z życia społecznego wybranych postaci kobiet (jak Jadwiga z Działyńskich Zamoyńska) i grup społecznych (przykładem duńskie szlachcianki), kobiecej aktywności stowarzyszeniowej, organizacyjnej, politycznej, zawodowej, ich miejsca w środowiskach, w których żyły, tworzyły, objawiały różnorodne pasje, zainteresowania i pola aktywności.

Kwestie związane z problematyką prawną znalazły się w części III tomu. Teksty tam zamieszczone dotyczyły zagadnień związanych z prawem karnym, wynalazczym, uwarunkowaniami historyczno-prawnymi funkcjonowania kobiet w polskich siłach zbrojnych oraz tematyką powieści kryminalnej.

Prezentujemy Państwu kolejny tom monografii pokonferencyjnej, w której zamieszczono artykuły różne tematycznie i chronologicznie. Treść tomu pokazuje, w jak różnych kierunkach prowadzone są współcześnie polskie badania z zakresu historii kobiet. Przegląd zawartości książki obrazuje również różnorodność zagadnień badanych w ośrodkach naukowych kraju, których spoiwem jest historia kobiet. Analiza treści przedkładanych tekstów pozwala zorientować się w dorobku badawczym środowisk naukowych związanych z Instytutem Studiów Kobietych oraz upoważnia do wysunięcia wniosków w zakresie konieczności przyszłych badań z obszaru studiów kobiecych, potrzeb zapełnienia białych plam w historii kobiet, wniesienia koniecznych uzupełnień do dotychczasowych publikacji na ten temat.

Białystok, 5 listopada 2023 r.
Małgorzata Dajnowicz